

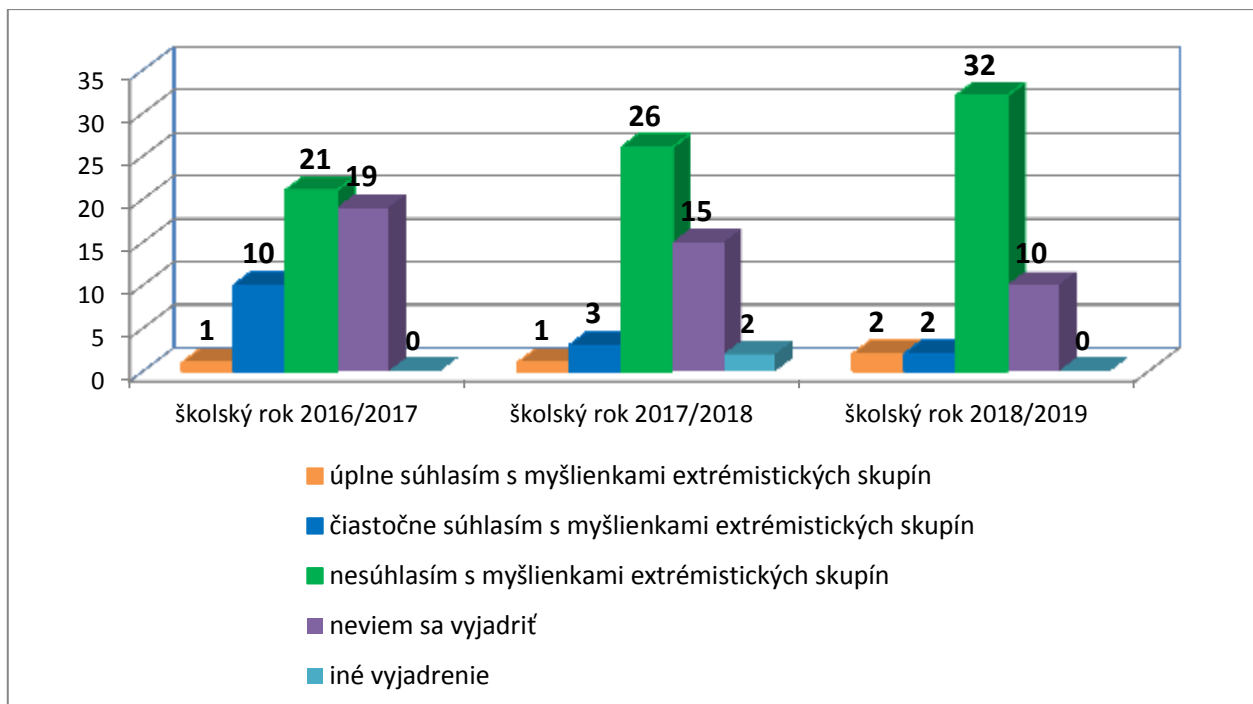
Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti

Tolerancia k národným, etnickým, náboženským a iným sociálnym skupinám je základným predpokladom pre rozvíjanie pozitívnych medziľudských vzťahov a multikulturalizmu v demokratickej spoločnosti. **V termíne od 25. 04. 2019 do 02. 05. 2019 sa žiaci 2. ročníka Súkromnej strednej umeleckej školy v Žiline zúčastnili prieskumu zameraného na zistenie názorov na prejavy intolerancie a extrémizmu v spoločnosti. Pedagogického prieskumu sa zúčastnilo 46 žiakov, t.j. 88,5 % žiakov (39 dievčat a 7 chlapcov).**

Jednotlivé položky v elektronickom dotazníku monitorovali rozšírenie predsudkov a prejavov intolerantného správania voči vybraným sociálnym skupinám a mapovali zdroje informácií o extrémizme, vzájomné vzťahy medzi žiakmi, postavenie žiakov v triede a postoje k extrémizmu. **Prieskum bol realizovaný počas vyučovania počítačovej grafiky pod vedením Ing. Jakuba Záhoráka a Ing. Šimona Klačka v súlade so Stratégiou ochrany a podpory ľudských práv v Súkromnej strednej umeleckej škole v Žiline, ktorá bola prijatá v septembri 2016.**

Postoje žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti sú negatívne – 69,6 % žiakov sa vyjadrilo, že nesúhlasia s myšlienkami extrémistických skupín, čo je nárast o 14,3 % oproti výsledkom z minulého školského roka, 4,3 % žiakov vyjadrilo čiastočný súhlas alebo úplný súhlas s myšlienkami extrémistických skupín a 21,8 % žiakov sa nevedelo vyjadriť k šíreniu extrémizmu v spoločnosti.

**Porovnanie postojov žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti
za školské roky 2016/2017 – 2018/2019**

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti“, máj 2019.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) **32,6 % žiakov sa vyjadrilo, že v našej spoločnosti nie sú sociálne skupiny, ktoré predstavujú nebezpečenstvo pre Slovensko**, 32,6 % žiakov nevedelo posúdiť mieru ohrozenia našej krajiny inými skupinami obyvateľstva, 19,6 % žiakov sa vyjadrilo, že najväčšiu hrozbu pre našu spoločnosť predstavujú Rómovia a obyvatelia Blízkeho východu, čo je o 29,4 % menej ako v minulom školskom roku a 15,2 % žiakov uviedlo hrozbu zo strany iných sociálnych skupín;

b) **postoj žiakov k cudzincom je neutrálny (56,5 %), z výpovedí neboli preukázané prejavy xenofóbie a rasizmu**, 43,5 % žiakov má pozitívny postoj k cudzincom, čo je o 17,9 % viac ako v minulom školskom roku, 0 % žiakov 2. ročníka má nepriateľský postoj k cudzincom;

c) **91,3 % žiakov má aspoň jedného kamaráta, ktorý je inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva alebo sexuálnej orientácie**, 2,2 % žiakov takéto osoby nepozná a 6,5 % žiakov takýchto kamarátov nemá, ale sú ochotní sa s nimi skamarátiť;

d) **najčastejším miestom, kde sa žiaci stretli s prejavmi intolerancie bola základná škola (34,8 %), ulica (28,3 %), iné prostredie (15,2 %), rodina (10,9 %) a stredná škola (4,3 %)**, 6,5 % žiakov sa nestretlo s prejavmi intolerancie;

e) **89,1 % žiakom by nevyhovovalo, keby ich spolužiakom bol študent inej národnosti, náboženstva, sexuálnej orientácie, študent so zdravotným znevýhodnením alebo z nepriaznivých sociálnych pomerov, čo je o 16,8 % viac ako pri hodnotení v minulom školskom roku**. 10,9 % žiakov sa vyjadrilo, že by im takéto spolužiaci v triednom kolektíve asi neprekážali;

f) **najčastejším prejavom problémového správania, s ktorým sa stretli žiaci v strednej škole patrí ironizovanie spolužiakov (21,7 %) a agresívne správanie (15,2 %)**, iné vyjadrenie poskytlo 13,1 % žiakov, **50,0 % žiakov sa nestretlo s problémovým správaním v škole**;

g) **najčastejší zdroj informácií o extrémizme predstavuje internet (50,0 %), televízia (37,0 %), škola (8,6 %) a rodina (2,2 %)**, 2,2 % žiakov sa stretlo s uvedenými informáciami na základe osobnej skúsenosti;

h) **najčastejším prejavom šírenia extrémizmu v školskom prostredí sú negatívne vyjadrenia o rase, náboženstve, sexualite a pod. (32,6 %)** a prejavy intolerancie (6,5 %), **56,5 % žiakov sa nestretlo s prejavmi šírenia extrémizmu v školskom prostredí**, iné vyjadrenie poskytlo 4,4 % žiakov;

i) **v triedach 2. ročníka sú najmenej zastúpení žiaci, ktorí sa búria proti autoritám (6,5 %) a žiaci, ktorí sú autoritatívni (6,5 %)**. Výrazne sú zastúpení žiaci, ktorí sú konfliktní (17,4 %) a žiaci, ktorí sú impulzívni a vznetliví (19,6 %). **39,1 % žiakov sa nestretlo so skupinami spolužiakov, ktorí by negatívne vplývali na medzilidské vzťahy v triedach**, 10,9 % žiakov sa vyjadrilo, že v triedach evidujú spolužiakov – outsiderov;

j) **žiaci pomenovali najčastejšie dôvody, prečo sa mladí ľudia stávajú súčasťou extrémistických skupín – túžba vyjadriť svoj názor a niekam patriť (28,3 %)**, potreba vyjadriť vzburu proti autoritám (10,9 %), negatívna skúsenosť s ľuďmi inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva a pod. (8,7 %), negatívna skúsenosť so šikanovaním (8,7 %), náhrada za vlastnú nefunkčnú rodinu (6,5 %), túžba byť iný ako ostatní rovesníci (4,3 %). 17,4 % žiakov sa nevedelo vyjadriť a iné vyjadrenie poskytlo 15,2 % žiakov;

k) **65,2 % žiakov predstavilo možnosti zníženia šírenia extrémizmu v spoločnosti** – napr. tolerantné správanie a otvorená komunikácia, vzdelávanie v oblasti multikulturalizmu, osvetová činnosť o negatívnych vplyvoch extrémizmu, odborné semináre, besedy a workshopy, získavanie relevantných informácií z internetu a pod.